

LA TOPONÍMIA EN PROCESSOS JUDICIALS. (ELX EN LA PRIMERA MEITAT DEL s. XVII)¹

Maria Antònia CANO IVORRA

Els topònims que apareixen en els processos judicials tenen com a característica fonamental la precisió quant a la fidelitat que l'escrivà manté respecte de l'informador, en aquest cas el testimoni. Fidelitat que es mostra en:

— la diversitat de formes que presenta el sintagma on va inserit el topònim (ex.: *el porche de dites Pressons*, al *porche de les Presons Comunes de la present vil·la*)

— les variacions en el pretopònim (ex. al *porche de les Presons*, al *porche o pati de les Presons Comunes*, lo *pati de dites Presons*)

— o del topònim mateix (ex.: *les Presons*, *les Presons Comunes*, *les Presons Comunes dites de la Rexa*)

— la ubicació exacta ja que, en molts casos, descriuen el lloc de partida i l'itinerari concret (ex. *venint de la universitat de Sanct Joan...* quant fonch en *la plaça Major...* y passant a la altra *plaça de la Font* que sols està en mig la *Llonja...*)

— nom, l'edat i ofici, de vegades, de l'informador (ex. *Geroni Embite, apothecari, de la vila de Eliq vehí, de edad que dix ser de vint anys, poc més o menys*)

— i la data en què feren la declaració (ex. *die XXVIII, mensis januarii, anno a Nativitate Domini MDCXXII*).

Els processos que són objecte del present estudi són *El procés de Melchior Ortiz, Justícia de la vila de Eliq, contra lo Procurador del Duch de Maqueda y Marqués de Eliq, 1622* (AME²), Leg. H/9 n° 3) i *El procés del Síndich de la vila de Eliq contra lo Procurador General y Bal·le de dita vila, 1635* (AME, leg. H/3, n° 2).

Primerament presentarem els topònims tal com apareixen als documents, per tractar d'aprofitar tota la informació que hem referit abans. Després presentarem els topònims en el plànol d'Elx tot assenyalant els itineraris. I, finalment, els presentarem en un llistat amb les variants corresponents.

Procés de 1622, declaració de testimonis:

Data: «Die XXVII, mensis januarii, anno a Nativitate Domini MDCXXII»

1 — «Pere Manresa, de la vila de Eliq vehí, de edat que dix ser de quaranta anys»

«estava en la *universitat de Sanct Joan*, en la *plaça de aquella*»
«en les *Presons Comunes* de la present vila' a Juan Casanova»

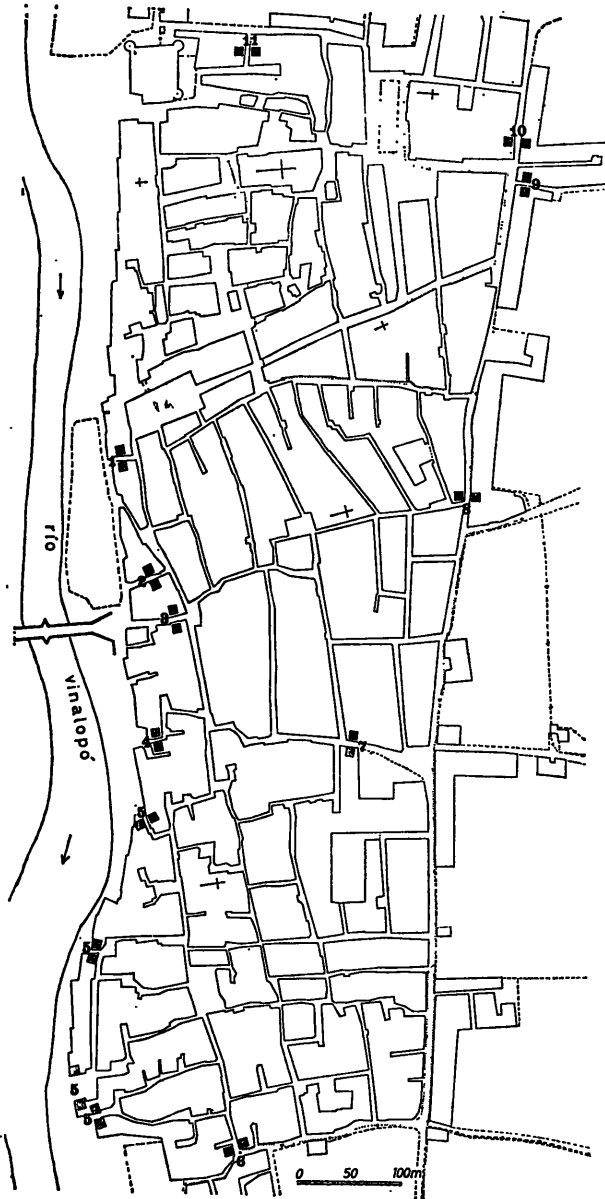

Fig. 8.—«Portes e portells» de Elche en 1579 (callejero de 1849): 1. «Portell del ort de bonmatí.» — 2. «Portell de les saboneries del magnífich Gaspar sarrió.» — 3. «Porta de Oriola.» — 4. «Portell del racó de sent Jordi.» — 5. «Portells que yxen a la rambla.» — 6. «Portell de la exida de les tafalles.» — 7. «Portell dels solars.» — 8. «Porta de la morera.» — 9. «Portell de la barrera.» — 10. «Porta de Alacant.» — 11. «Portell de granyana.»

«acudí a *Palàcio* hon estava lo general procurador y bal·le»
 «anà a la *plaça Major* de la present vila a buscar al dit justícia, al qual trobaren prop la *torre* que diuhem *de'la Vel·la*»
 «estava en la *Llonja devés lo Almodí* hun corrillo de gent»
 «tota la plaça estava a corrillos»
 «se'n tornà...y veren que ja lo procurador y bal·le general estava en *los Palaus de les Presons Comunes*»
 «després de haver tret sa merçed de la presó al dit alguazil, anant... per la *plaça Major devés la Corredora*»
 «fins a la porteria del *Convent de les monjes de Senta Clara*» que està de front del carrer per hon anava sa merçed a la *plaça de Senta Llúcia*»
 «entrant sa merçed en la *plaça de Senta Llúcia* véu que retornava lo dit justícia eo venia devés la vila y travesà la *plaça de Senta Llúcia*»
 «venint devés la vila, al jirar *lo cantó de les botigues de les Ferreries*»
 «sa merçed féu via y se'n tornà a *Palàcio*» (22,14-16)

Data: Die XVIII...

2 — «Francés Trullols, de la vila de Elig vehí, de edat que dix ser de quaranta-nou anys»
 «venint de la *universitat de Sanct Joan*»
 «quant fonch en la *plaça Major*»
 «y passant a la altra *plaça de la Font* que sols està en mig la *Llonja*»
 «*les Presons Comunes* de dita vila»
 «y anant rahonant ell, testimoni y lo dit Ribera dites coses fins *lo carrer Major*»
 «acudí a *Palàcio*»
 «quan vingué la resposta ya sa merçed del dit general procurador y bal·le estava en *los Palaus de la Presó Comuna*»
 «hixqueren de dita *Presó* y anaren per la *plaça Major* de dita vila devés la *Corredora*»
 «y fent via devés la *Corredora* a l'eixir de dita plaça prop del *Pes de sa Excel·lència*, que està al *cantó hon viu Pedro Planea, apothecari*»
 «quan foren a la *porta de les monges de Santa Clara* que està en lo mateix carrer de la *Corredora*»
 «y pasant per *lo carrer que dihuen del Vicari Vell*»
 «Jaume Navarro hixqué de la dita tropa de gent que venia darrere y travesà per *lo Vall* casi corrent»
 «y aplegat a la *plaça de Senta Llúcia*»
 «dit justícia retornava lo carrer devés la *Porta de la Vila a la plaça de Senta Llúcia*»
 «véu a la girada del *cantó de les Ferreries*» (22,16v-18v)

Data: «Die XXVIII...»

3 — «Juan Esplà, de la vila de Elig vehí, de edat que dix ser de quaranta anys»
 «a la que fonch a la *Porta Nova* ans de entrar en la *plaça Major*»

«acudí a *Palàcio* hon estava sa merced del general procurador y bal·le»
«y encontrà ab sa merced en *lo carrer Major* que feya via devés *la Presó*»
«quant ell, testimoni, vingué de *la Porta Nova* per *la plaça*»
«hixqué *la plaça* avant»
«pasà avant devés *la Corredora* y girà devés *lo carrer Vicari Vell* devés *Senta Llúcia* y quant fonch a la dita *plaça de Senta Llúcia*, prop del *Pes de la Farina*»
«féu via per a anar devés *Palàcio* y al girar al *cantó de les Ferreries* de dita *plaça de Senta Llúcia*» (22,18v-19v)

4 — «Geroni Embite, apothecari., de la vila de Elig vehí, de edat que dix ser de vint anys»
«estava ell, testimoni, en *la sua botiga* que té *al costat de les Presons Communes*»
«y altres estaven per dita *plaça*»
«y sa merced del dit general procurador y bal·le en après vingué a dites *Presons* y féu traure a dit Juan Casanova, alguazil y se'n anà ab aquell...devés *la plaça* y hixqué ad aquella, y que ell, testimoni, hixqué fins a *la porta de la Llonja*»
«y se'n tornà a sa casa» (22,19v-20)

Data: «Die xxviii...»

5 — «Francés Ripoll, abaixador, de la vila de Elig habitador, de edat que dix ser de dénou anys»
«estava ell, testimoni, en sa casa... y véu gran alborot de gent dels principals de la vila y consellers de aquella a *la porta de la Presó Comuna*»
«havia pres uns hòmens que estaven jugant en *lo Hostal*»
«féu via devés *la universitat de Sent Juan* a casa de son pare, y en *la plaça Major* per hon travesà»
«a este temps no estava lo dit general procurador y bal·le en dita *Presó* ni en *la plaça*»
«no conegué sinó a Gaspar Sempere que estava a la part de dins del *portal de la Presó* y als de *la plaça Major* no conegué» (22,20v-21)
«y vingué a la *plassa de la Font*,/ hon estaven *les Presons Comunes* de dita vil·la» (35,12-13v)

3 — «Francés Mollà, vehí de la vila de Elig y de edad de trenta-y-dos anys»
«venint ell, testimoni de *les Tafulles* envés *la Porta de la Morera* en companyia de Miquel Llofriu, veren a Juan Cassanova, alguasil del Procurador y Bal·le al *Portigó Nou del raval*, seria a postes de sol» (35,13v14)

4 — «Miquel Buraña menor, en dies ministre, vehí de la vil·la de Elig y de edad segons dix de trenta anys»
«feren via envés lo *raval de Sent Juan* y anaren a cercar a Juseph Ripoll y iessent en *les cases de aquell*»
«se'n anàs pres al *porche de les Presons*»
«après se'n tornaren a *sa Cort*, de sa mersed, a tenir audiència»

«estant ell, testimoni, en sa cassa, la qual té en les *Pressons Comunes* de la present vil·la, per ser com és carseler» (35,14-15)

Data: «Die terció, mensis martii, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo trigessimio quinto»

5 — «Miquel Llofriu, vehí de la vila de Elig y de edad de trenta-y-tres añys»
«venint ell, testimoni, en compañía de Francés Mollà, véu ell, testimoni, a Juan Cassanova, alguasil del general procurador y bal·le de la present vil·la, lo qual estava al *Portigó Nou del raval*» (35,15v)

al *porche e o pati de les Presons Comunes* de dita vila (35,3v)

a les *Presons de Palacio* (35,8)

al *porche de les Pressons Comunes* (35,12)

lo *pati de dites Presons* (35,13v)

al *porge e o pati de les Presons Comunes* de dita vila (35,21v)

al *porge de les Presons* (35,23)

al *pati de les Presons Comunes* de dita vila (35,25)

les *Pressons Comunes dites de la Rexa* (35,18v)

lo havia posat pres darrere *la Rexa* (35,20)

Tafulles, horta de dita vila (35,3)

les *Tafulles de les filles y hereues de Francés Ortiz* (35,7v)

les *Tafulles de les filles y heeues de Francés Ortiz de Llopes, cavaller* (35,19v)

les *Tafulles de la partida de Alonjara (o Alonjaca)*, orta de la dita vila (35,20)

6 — «Christòfol Campos, sastre, de la vila de Elig habitador, de edat que dix ser de trenta anys»

«jugant en lo aposento del *Hostal*»

«lo posà pres en les *Presons Communes*»

«Havent sa merçed del general procurador y bal·le tret de *la Presó* al dit Juan Casanova, son alguazil major, y pasant per *la plaça...annant...la Corredora* avant...y *la porteria de les monjes...anava carrer avant que dihuen del Vicari Vell a la plaça de Senta Llúcia*»

«y quant sa merçed hauria pasat la dita *plaça de Senta Llúcia* demanaren als que venien de devés aquella que si havia pasat lo dit general procurador y bal·le devés *Palàcio*» (22,21-22)

Data: «Die xxx...»

7 — «Ginés Molina, espardenyer, de la vila de Elig vehí, de edat que dix ser de vint-y-huit anys»

«en sa casa que té en *lo carrer de la Corredora*»

«véu pasar al dit general procurador y bal·le...lo carrer de *la Corredora* avall devés lo *Monestir de les monjes de Senta Clara*»

«quant fonch lo dit general procurador y bal·le en *la plaça de Senta Llúcia*, véu travesar lo justícia Melchior Ortiz devés *lo carrer de Gaspar Sempere*»

«lo dit general procurador y bal·le recta via se'n anà a *Palàcio* hon té sa habita-

ció y ell, testimoni, lo acompanyà y se'n tornà a sa casa per la mateixa»
(22,22-22v)

lo Archiu de la Sala de Consell de la present vila de Elig (22,6v)

Procés de 1635, declaració de testimonis:

Data: «Die vigesimo octavo, mensis februaryi, anno a Nativitate Domini millesimo sexcentesimo trigessimo quinto»

1 – «Melchior Arasil, vehí de la vila de Elig, de edad de trenta anys, poch més o meñys»
«venint ell, testimoni, per lo *carrer de Sent Jordi*»
«encontrà ell, testimoni, ab sa merced de Hilarion Sempere, Justícia en lo sivil y criminal de la dita vil·la, que feya via envés lo *araval de Sent Juan*»
«entraren en lo dit *raval de Sent Juan* y anaren a *cassa de Juseph Ripoll*»
«li manà, al dit Ripoll... se'n anàs via recta y sens detenir-se a ningun cap pus al *porche de les Pressons Comunes*» (35,11-12)

2 – «Felip Martines vehí de la vil·la / de Elig y de edad, segons dix, de vint anys, poch més o meñys»
«Ell, testimoni, estava a la *porta de les casses de Anthoni Burgos*, espardenyer, que té en lo *raval de Sent Juan*»
«veu...que...entraren en *cassa de Juseph Ripoll* que té en dit *raval*»
«se'n anàs pres via recta al *porche de les Presons Comunes*»

ÍNDIX DE TOPÒNIMS

Vila d'Elx o vila d'Elig

PORTES

*la Porta de la Vila*⁴

*la Porta Nova*⁵

*la Porta de la Llonja*⁶

*la Porta de la Morera*⁷

PLACES

*plaça de la Font*⁸

plaça Major

*plaça de Senta Llúcia*⁹

CARRERS

*la Corredora*¹⁰

lo carrer de la Corredora

*lo carrer de Gaspar Sempere*¹¹

*lo carrer Major*¹²

*lo carrer de sent Jordi*¹³

*carrer que dihuen del Vicari Vell*¹⁴

EDIFICIS SINGULARS

*lo Almodí*¹⁵

el Pes de sa Excel·lència

el Pes de la farina

botiga de l'apotecari, Geroni Embite

*cantó de les Ferreries*¹⁶

el cantó hon viu Pedro Planea, apotecari

*Convent de les monjes de senta Clara*¹⁷

porta de les monges de senta Clara

la porteria de les monjes

el monestir de les monjes de senta Clara

lo Hostal

Llonja

*Palàcio*¹⁸

sa Cort

*los Palaus de les Presons Comunes*¹⁹

los Palaus de la Presó Comuna

*Presó*²⁰

les Presons Comunes

la porta de la Presó Comuna

el portal de la Presó

porche de les Pressons Comunes

porge de les Presons

porche e o pati de les Presons Comunes

porge e o pati de les Presons

pati de les Presons

les Pressons Comunes dites de la Rexa

la Rexa

*torre de la Vel·la*²¹

ALTRES CONSTRUCCIONS

*lo Vall*²²

lo Archiu de la Sala de Consell de la present vila de Elig

UNIVERSITAT DE SANT JOAN

*universitat de Sanct Joan*²³

lo arraval de sent Juan

lo raval de sent Juan

PORTES

*Portigó (o Postigo?) Nou del Raval*²⁴

PLACES

plaça de la universitat de Sanct Joan

EDIFICIS SINGULARS

cassa de Juseph Ripoll

porta de les casses de Anthoni Burgos, espardenyer

TERME D'ELX

*les Tafulles*²⁵

les Tafulles de les filles y hereues de Francés Ortiz

les Tafulles de les filles y hereues de Francés Ortiz de Llopes, cavaller

les Tafulles de la partida de Alonjara (o Alonjaca)

Algunes puntualitzacions sobre la fonètica d'alguns topònims

Sanct Joan / Sent Juan: Aquesta parella contrasta una forma culta, la primera (inclús amb la forma arcaitzant *sanct*), i la segona on *sent* presenta tancament de la vocal, propi de la seua posició proclítica. Igual fan els altres topònims com: *senta Clara* i *senta Llúcia*. El nom *Juan* tancament de *o* en *u* en posició pretònica, en hiatus i per influència de la palatal; de la mateixa manera que el nom de persona *Juseph*.

Vella: La doble *ela* denota la pronúncia geminada pròpia de la variant occidental *vetla*. Forma documentada a les *Cròniques* i al *Tirant*, cf. DCVB, s. v. *vetlla*.

Llonja: Aquesta grafia representa una de les solucions pròpies de la geminació de so /d'z/ per dissimilació, la mateixa que pren el mot *relloige*.

Rexa: L'absència de la *i*, precedint *x*, en mot d'ús tan corrent, reforçaria la tesi de la realització oral del so /ʃ/, sense el recolzament *i*, hui, generalitzat en alguns parlars, que no en el d'Elx.

Archiu, porche / porge: La grafia del so /tʃ/ amb la grafia castellana *ch* és l'habitual en els textos que hem estudiat del segle XVII, ja que s'introdueix en el català des del segle XVI²⁶; i sembla que en els textos valencians de l'època és general. Cal destacar la hipercorrecció de *porge*, que quasi no apareix.

Herehues: Aquest mot ha pres la forma de femení més característica del valencià *-ues* en comptes de *-ves*.

NOTES:

1. Cf. Joan CASTAÑO I GARCIA, *Alguns topònims il·licitans en documentació del segle XVIII, Xè Col·loqui de la Societat d'Onomàstica*, València 1986, 83-90. On presenta un important recull i estudi de topònims basant-se en documentació eclesiàstica, fonamentalment. I Vicente GOSÁLBEZ PÉREZ, *La ciudad de Elche*, València 1976.

2. AME: Arxiu Municipal d'Elx.

3. V. GOSÁLBEZ (1976, 25 i 52).

4. Deu referir-se a la porta que guardava la Calaforra que donava pas al camí d'Alacant i fou la porta més important com ho corrobora l'existència de la torre, la qual passà

a formar part de l'escut de la ciutat, segons un dibuix de 1621. Vegeu V. GOSÁLBEZ (1976, 30)

5. Segons GONZÁLBZ (1976, 48) podria ser la Porta d'Oriola, que proposa per al següent text: (1442) «en lo pont que sta aprop lo portal nou de la vila a la part de ponent». Podria ser, també, el «Portell del ort de Bonmatí» que apareix en una relació de «Portes e portells» de 1579, i que Gosálbez (1976, 52) situa més prop de la plaça Major.

6. En la primera vila murada aquesta seria la porta denominada del Consell o Guardamar, i l'única que es conserva a hores d'ara.

7. Cfr. J. CASTAÑO (1986, 86) «*Almorida*. Carrer que anava cap al migdia del terme, passant per un extrem de la Moreria. També s'anomena posteriorment *Morera* o *Porta Morera*». Segons V. GOSÁLBEZ (1976, 52) s'ubicaria a l'est de la vila i a l'altura de l'església del Salvador.

8. Aquesta plaça la cita sota aquest nom J. CASTAÑO (1986, 85) en documents del XVIII; rebé el nom de plaça Vella, quan es va formar la plaça Nova que es convertiria en Major. Però V. GOSÁLBEZ (1976, 57) diu, referint-se a la plaça Vella, que «en 1595 (26-IX), el Concejo había ordenado "...que la troneta del ayqua, botiga de Andreu Garcia y de Gaytan que aquells tenen en dita vila fosen derocades y higualades ab la plaça major de la present vila per a hadorno y examplaçio de aquella...". Creiem que la memòria d'aquesta font o la que possiblement la substituï donara nom a la plaça, quan la plaça nova prengué l'apel·latiu de major.

9. «plaça de les eres apellada de Santa Lúcia de Elig», AME, *llibre de Consells*, nº 7, 28-II-1431, citat per V. GOSÁLBEZ (1976, 34). *Idem*, p. 33, «el infante Manuel, en 1270 otorga a los frailes mercedarios de Santa Eulalia, de Barcelona, uno de los baños árabes, para que en su amplio solar levantasen un convento —el de Santa Lucía o de la Merced—: "...otorgoles los banyos viejos que son a la puerta de la Calahorra con el fosario de los moros que es de suso destos banyos en el camino de Aliquante, en tal manera que fagan de los banyos una capilla en que digan missa cada dia... Et quiero que el fosario de los christianos que sea en aquel lugar"»

10. Segons A. RAMOS, *Historia de Elche*, Elche, 1970, 131 «Cuando había que celebrar alguna victoria alcanzada por el rey de Aragón, se hacían fiestas extraordinarias. Carreras de caballos en la *correora*, que era la llanura que había paralela a la muralla y foso, desde la puerta de la Lonja, hacia las *barreras*, o sea, el mismo lugar en que hoy está la calle Calvo Sotelo».

11. Deu ser el carrer que afronta la *Porta de la Calaforra*.

12. Segons J. CASTAÑO (1986, 85) «Era el carrer principal de la Vila Murada. Amb ell s'unia a l'Alcàsser de la Senyoria a la Porta de Guarda de la Mar on estava —i està— la Torre del Consell». Potser per tota una sèrie de reformes documentades al segle XV, com són el trasllat i soterrament de la sèquia Major que passava davant la porta major de l'església de santa Maria l'any 1427 (V. GOSÁLBEZ: 1976, 43); en 1483 hi era ubicat l'Hospital, apegat a la muralla; en 1489 s'hi construí l'ermita de sant Sebastià, que encara es conserva (V. GOSÁLBEZ: 1976, 47).

13. Cf. V. GOSÁLBEZ, *op. cit.*, 43: «En 1370 el Concejo edificó la ermita de sant Jordi, a la que dotó de un patrimoni que comprendia, entre otros, diez casas del barrio»; denominat la Pobra de Sent Jordi, assentament cristià extramurs entre la Vila Murada i la Moreria.

14. Deu ser el carrer que popularment diuen Ample.

15. Segons V. GOSÁLBEZ (1976, 47) «en 1442 se construía la Alhóndiga o Almodí, a la derecha del camino de Alicante, frente a la Calaforra y foso de por medio»; i A. RAMOS (1970, 126) «en la que se colocó una argolla de la pendia el peso de la romana, que todavía subsiste». Però de la descripció dels dos primers testimonis deduïm que estava a l'eixida de la plaça major vers la Corredora a l'esquerra, és possible que per aquestes dates

l'hagueren canviat de lloc. El tercer testimoni ubica el Pēs de la farina a la plaça de Senta Llúcia. Eren dos diferents?

16. Segons V. GOSÁLBEZ (1976, 47) «frente al último [Almodí], a la izquierda del camino, se construía la primera herrería en 1447».

17. Vegeu: V. GOSÁLBEZ (1876, 53) «En el año 1516 el Ayuntamiento y Marqués de Elche deciden adquirir un solar destinado a convento de religiosas. A esta fin se compró a Bernardo Perpinyà una casa, jabonería y huerto que poseía en la Corredora, cuyo conjunto ocupaba el solar hoy destinado a Glorieta; al año siguiente se establecían las religiosas clarisas en Elche».

18. Cal destacar aquest castellanisme que és invariable quan es refereix al *Palau* o *Alcàsser de la Senyoria*, pel contrari quan apareix referit a les presons apareix el terme català *Palaus*. Aquest fenomen d'introducció d'un mot castellà i al mateix temps la seua especialització semàntica ha estat estudiada per R. EBERENZ en *El calaix de Sastre del baró de Maldà i la problemàtica de la «Decadència»*, «Actes del 4t. Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes», Basilea, 1976, 205-221.

19. Deu referir-se a les dependències del Consell situades en la fortalesa que guarda la *Porta de la Llonja*. Entre les quals dependències serien les Presons Comunes.

20. Segons paraules del segon testimoni del procés de 1635: «vingué a la plassa de la Font, / hon estaven les Presons Comunes de dita vil·la».

21. O torre situada al costat de la del Consell que hui a causa del peculiar rellotge es diu Calentura.

22. A. RAMOS (1970, 199) diu: «en 1683 se conceden varios puestos para casas, junto a la muralla, en la plaza de Santa Lucía, a razón de sesenta palmos cada uno... y con salida de las aguas par el Valle». Amb la qual cosa veiem que, a final de segle, encara existia el Vall. Al plànol que ajuntem rep el nom de *Trinquete*, nom per altra part il·lustratiu.

23. Antiga Moreria ocupada a començaments del XVII per cristians després de l'expulsió dels moriscs; dita així per haver estat dedicada l'església, antiga mesquita, a sant Joan.

24. D'aquest mot fem dues possibles lectures: *portigó* (portisó?) o *postigo*, la primera no la trobem documentada, però sí, *porticó* en el DCVB, la qual és la mateixa si afegim la sonorització de la /k/ en /g/; mentre que la segona lectura seria un castellanisme. Qualsevol d'elles ve a substituir la forma anterior genuïna *portell*?. Aquesta forma està testimoniada en una relació de «Portes e portells» de 1578 (V. GOSÁLBEZ: 1976, 52). D'entre els quals creiem que *el Portigó o postigo Nou del Raval correspondria al «Portell d'eixida de les Tafalles» o «el Portell dels solars», més pròxim a la Porta de la Morera*.

25. Aquest mot que significa, encara hui en dia a Elx una mesura agrària, sembla utilitzat en aquest topònim en el sentit que té en àrab: tros de terra, possiblement referit a les divisions que es feren en l'horta d'Elx quan la repoblació.

26. Cf. M. SEGARRA, *Història de l'ortografia catalana*, Barcelona, 1985, p. 35.

(Ve de la p. 131)

Tor de Querol, 380) 3, *Tichéné* (Perpinyà) 1, (Els Banys d'Arles, 254) 6, (Cabestany, 46) 2, i *Ticheiné* (Banyuls dels Aspres, 74) 2, a Gascunya. Aquests 3 darrers noms són construïts sobre el participi present amb reducció de -nd- > -n-, pròpia del gascó. En fi, notarem unes solucions insegures, *Tixé* a Ceret (246) 1 i *Tiché* a Perpinyà 1 i Palau del Vidre (61) 2, que situariem sobre l'*A.L.F.* al departament d'Alta Loira.